

Образотворче мистецтво

7 клас

Вчитель: Чудна Наталія Володимирівна

Сьогодні
03.09.2024

Урок №1

Петриківський розпис — мистецький символ України
Малюнок вертикальної декоративної композиції за
мотивами петриківського розпису для чохла
мобільного телефону (гуаш)

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів, естетичних потреб;
формування системи художніх знань, яка відображає видову специфіку і взаємодію мистецтв;
розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ;
стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження, до діалогу;
розвиток художніх здібностей, креативного мислення;
формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Обладнання: мультимедійний комплект, гуаш.

В усіх науках і мистецтвах
плодом є вірна практика.

Григорій Сковорода,
український філософ

Сьогодні

Пригадайте.

Що називають декоративно-ужитковим мистецтвом?

Людина за своєю природою — митець. Усе, що її оточує і до чого торкаються її руки, вона намагається зробити прекрасним. Подивіться навкруги: там, де виникає краса і гармонія, — починається мистецтво.

Мистецтво створення побутових речей та їх художнє оздоблення називається **декоративно-прикладним, або декоративно-ужитковим.**

Витвори українських народних майстрів красномовно розповідають про світ, де ми живемо, і кожна намальована, вишита чи вирізьблена квітка або ягідка — це справжнє диво!

У кожного народу переважають ті чи інші види декоративно-прикладного мистецтва. Це зумовлено навколишньою природою, традиціями, які зберігалися й розвивалися протягом століть.

В Україні поширені такі види декоративно-прикладного мистецтва, як вишивка, килимарство, ткацтво, різьблення, писанкарство, гончарство, ковальство, гутництво, витинанка, лозоплетіння, народне малярство, зокрема розпис.

Для виготовлення
ужиткових виробів
використовують дерево,
глину, тканини, метал, папір,
нитки тощо.

Своєрідним символом — візитівкою українського мистецтва став **петриківський розпис**, або «**петриківка**» (назва походить від селища Петриківка, що на Дніпропетровщині, де сформувався цей вид народного декоративного малярства).

Побутові речі з візерунками в стилі «петриківки» збереглися з XVII ст.! Петриківський розпис було внесено до Списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО (2013).

Характерною особливістю петриківського розпису є переважання рослинних візерунків (здебільшого квіткових) і створення фантастичних, небувалих у природі форм квітів, наприклад «цибульки» або «кучерявки».

Найпоширенішим у цьому розписі є зображення калини — неофіційного, але загальновідомого символу України, оспіваного в численних піснях.

Також застосовують мотиви садових і лугових квітів — жоржин, айстр, тюльпанів, троянд, ромашок, волошок, ягід полуниці та винограду. Інколи квіти та ягоди поєднуються з птахами. Традиційним для «петриківки» є зображення жар-птиці. Це не звичайний різнокольоровий птах, а міфічна істота з візерунками по всьому тулубу, яка приносить щастя.

Рідше трапляються
зображення тварин і людини,
які, завдяки багатому
декоруванню форми, мають
дещо фантастичний вигляд. Усі
зображення на петриківських
розписах є стилізованими.

Що таке стилізація?

Визначте, які мотиви й кольори
переважають у петриківському розписі.

Пригадайте і назвіть інші види розписів,
що поширені в Україні.
Які їх характерні ознаки?

Визначте композиційний центр декоративних розписів, представлених на ілюстраціях, і художні засоби, за допомогою яких досягається виразність композиції.

Наталія Мулярчук.
Герб України

Наталія Статива-Жарко.
Таріль із петриківським розписом

Петриківський розпис
на баклазі

Петриківський розпис на головній сторінці пошуковика Google

Марфа Ксенофонтівна Тимченко
(1922–2009) — народний
художник України, лауреат
Національної премії України ім.
Т. Г. Шевченка та премії імені
Катерини Білокур.

Основа творчості художниці — глибинний, нерозривний зв'язок з орнаментальним мистецтвом її рідного славнозвісного села Петриківка.

«Спогади про петриківське весілля»

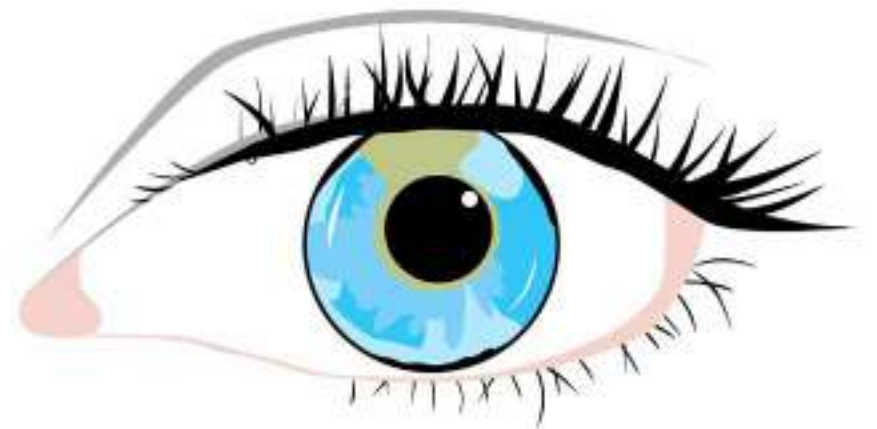
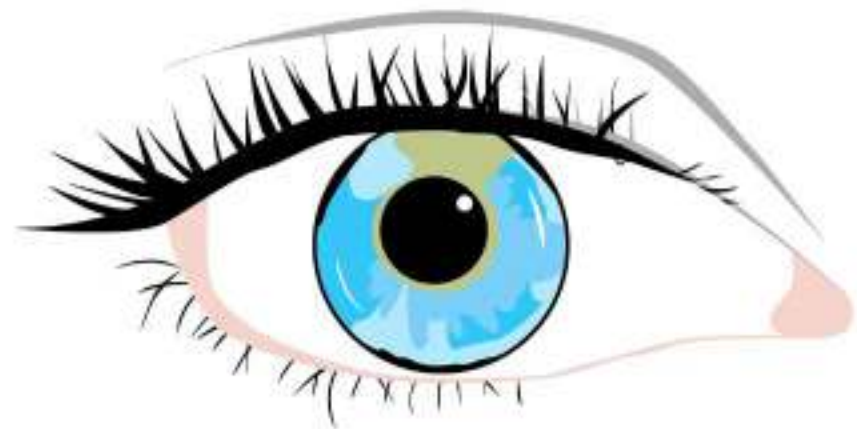
Упродовж довгого творчого життя художниця створила сотні оригінальних квіткових і сюжетних композицій на папері, картоні, порцеляні та полотні, спільною рисою яких є витонченість малюнка, відчуття ритму, композиційна й колористична довершеність.

«Київський пішохідний міст»

Під час складання квіткової композиції для розпису за петриківськими мотивами визначте форму і розмір її основних елементів — найбільших квітів та їх розташування в обраному форматі.

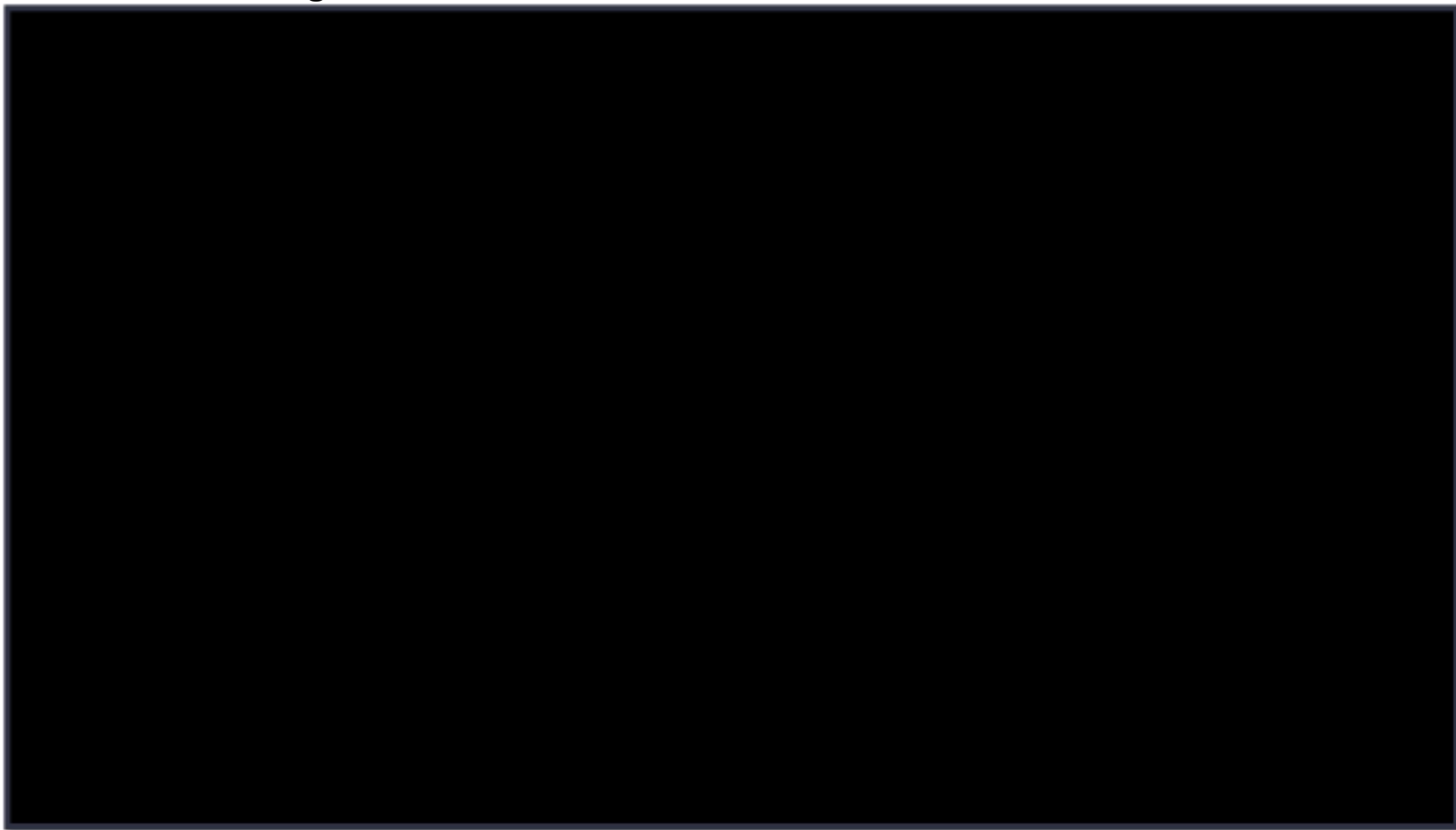
Поєднайте великі квіти плавними хвилястими лініями стебел і доповніть розпис листочками, дрібними квіточками, ягідками, завитками тощо. Пам'ятайте: елементи композиції, розташовані ближче до краю, мають бути меншими за розміром.

Намагайтеся, щоб усі частини декоративного розпису утворювали цілісну композицію, врівноважену за формою і гармонійну за кольором.

Намалюйте вертикальну декоративну композицію за мотивами петриківського розпису для чохла мобільного телефону (гуаш).

<https://www.youtube.com/watch?v=3nlQkxBXr1g>

1

2

3

4

5

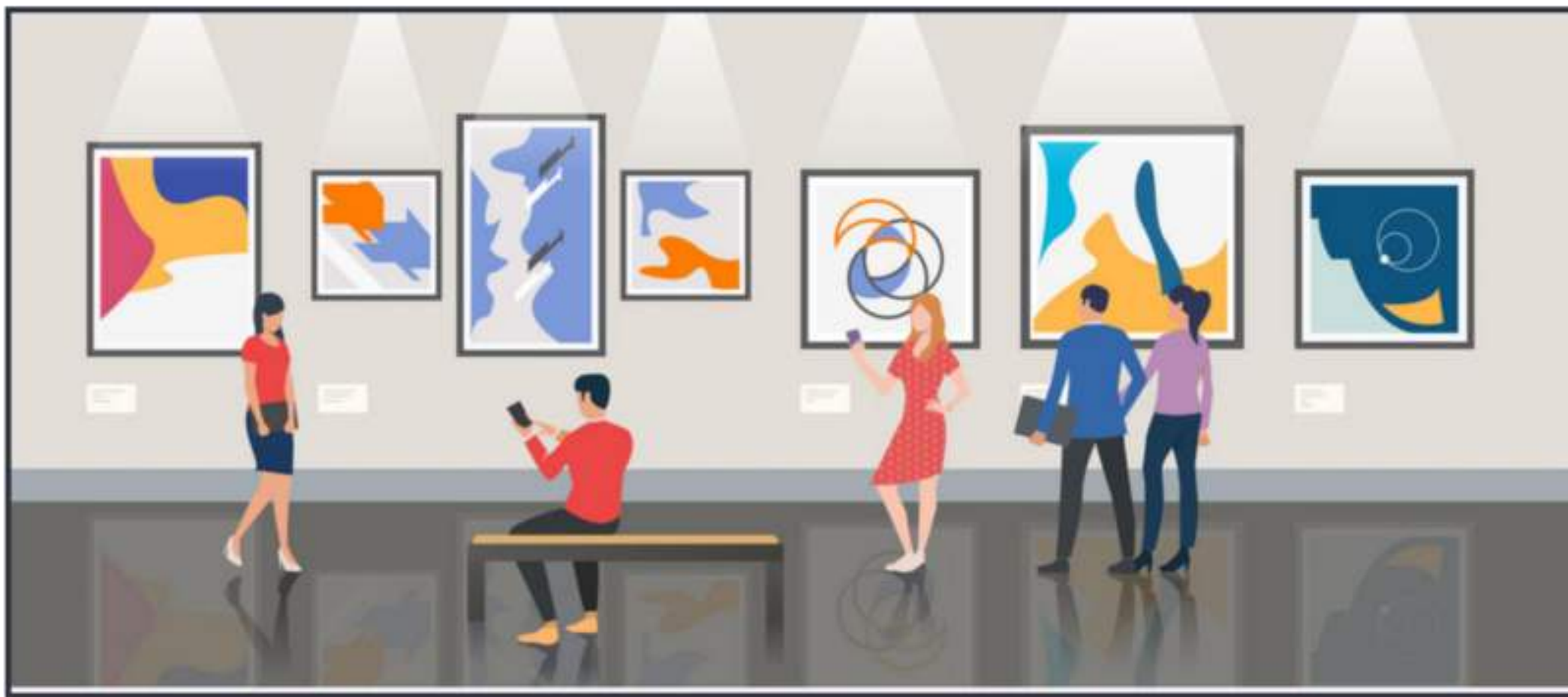
6

Сьогодні

Продемонструйте власні роботи.

Декоративно-прикладне мистецтво — різновид декоративного мистецтва, пов'язаний зі створенням і художнім оздобленням виробів побуту.

Стилiзацiя — узагальнене зображення, спрощене за формою i кольором.

Які види декоративно-прикладного мистецтва поширені в Україні?

Чому петриківський розпис вважають мистецьким символом України?

Яка основна ознака декоративних зображень?

Працювали так, що аж
дим ішов.

ТАК

НІ

Я сьогодні на уроці бив
байдики.

ТАК

НІ

Чудово лясні поточили.

ТАК

НІ

Інформація була такою,
що аж молоко кисне.

ТАК

НІ

Ми були на коні.

ТАК

НІ

Узяли нові знання, як
бика за роги.

ТАК

НІ

